

Aanvullende Reactie Internetconsultatie Wet bestuur en toezicht rechtspersonen

In vervolg op mijn eerdere reactie doe ik graag enkele wetstechnische suggesties.

Uitgangspunt is voor mij dat wenselijk is om bepalingen die gelden voor alle rechtsvormen van boek 2, op te nemen in de eerste titel "algemene bepalingen" daarvan, althans te verkiezen boven het opnemen van identieke bepalingen in de onderscheiden titels voor de afzonderlijke rechtsvormen, en zeker boven kruisverwijzingen tussen de diverse titels van boek 2.

De uitwerking hiervan voor art.2:131, 2:139 en de overeenkomstige bepalingen is als volgt.

Artikel 139 - nu dit artikel (voor de NV 2:249) van toepassing is op alle soorten rechtspersonen, verdient het aanbeveling de regeling op te nemen in titel 2.1 (algemene bepalingen, artikel 2:1 - 2:25a BW).

Art. 131 - ook hier is de regeling gelijk van toepassing op alle rechtsvormen, en verdient het aanbeveling om de regeling op te nemen in titel 2.1. Daarnaast kan de regeling mogelijk verhelderd worden. De regeling regelt allereerst de absolute competentie van de rechtbank (sector civiel) in plaats van de kantonrechter, waar de vordering gebaseerd is op de arbeidsovereenkomst (afgezien van de competentiegrens). In dat opzicht is de samenvatting in de MvT ongelukkig, art. 2:131 bepaalt niet dat "nadat de rechtspersonenrechtelijke relatie tussen de rechtspersoon en de bestuurder is beëindigd vanwege het besluit tot ontslag van de bestuurder, de rechtbank bevoegd blijft om kennis te nemen van vorderingen met betrekking tot de eventuele arbeidsovereenkomst". Dat na ontslag niet de kantonrechter weer bevoegd wordt, volgt uit HR 17 november 1995, NJ 1996, 142.

Daarnaast geeft art. 131 een regeling van de relatieve competentie, in afwijking van art. 99 Rv., 100 Rv. en 262 Rv, is de rechtbank van de woonplaats van de vereniging uitsluitend bevoegd. Natuurlijk is voor de internationale bevoegdheid de Brussel I verordening, c.q., waar het art. 106a Fw betreft, de Insolventieverordening, doorslaggevend, met de Brussel I (herschikking) ook voor gedaagden (bestuurders) met woonplaats buiten de EU.

Nu art. 131 het bestaan van een overeenkomst tussen bestuurder en vereniging vooropstelt, verhoudt zich dit slecht tot het uitgangspunt van art. 106a Fw dat de bestuurders aansprakelijk zijn jegens de boedel. De constructie, dat de vordering o.g.v. 106a Fw zou behoren tot de rechtsvorderingen "betreffende de overeenkomst tussen [de rechtspersoon] en de bestuurder" is ongelukkig. Mijn voorstel is om enerzijds in art. 106a Fw de voor die vordering bevoegde rechtbank aan te wijzen, bijv. zoals in art. 10:121 lid 1 BW, en anderzijds een regeling te treffen in art. 93 Rv, aanhef en onder c, c.q. art. 7:685 BW.

Daarnaast is het niet logisch dat art. 10:121 lid 2 BW bepaalt dat de rechtbank die het faillissement heeft uitgesproken, terwijl art. 2:131 een (mogelijk) afwijkende regeling treft.

Artikel II - Art. 10: 121 BW - ik zie niet waarom toepasselijkheid van art. 106a Fw voor corporaties wel alleen zou gelden voor aan de vennootschapsbelasting onderworpen corporaties. Strekking van de wet is juist dat dit niet meer relevant is. Logischer zou zijn dat art. 106a Fw van toepassing is ieder faillissement naar Nederlands recht van een rechtspersoon. Hier zou overigens de relatie met de Insolventieverordening moeten worden gezien. De term "commissarissen" zou moeten worden vervangen in art. 10:121 BW door leden van het toezichthoudend orgaan.

Overigens merk ik op dat art. 106a Fw naar de letter ook van toepassing is op kerkgenootschappen onder art. 2:2 BW.

Art. 2: 149 - de tekst in het wetsvoorstel lijkt abusievelijk verwijzingen te bevatten. Bedoeld lijkt alleen nog te verwijzen naar art. 2:131. Indien art. 2:131 zou worden opgenomen in titel 2.1 of anderszins zou vervallen, dan zou deze bepaling dienen te "meeverhuizen". Dit zou ook wenselijk zijn, omdat de wet de term "raad van commissarissen" niet meer gebruikt voor de vereniging, terwijl art. 2:50a wel van overeenkomstige toepassing verklaard. In ieder geval zou het wetstechnisch wenselijk te zijn dit te regelen in art. 2:131 zelf, nu art. 2:149 alleen nog naar art. 2:131 zou verwijzen.

Art. 2:50a - niet duidelijk is waarom de bepalingen niet van toepassing zouden zijn op een vereniging waarvan de statuten niet zijn opgenomen in een notariële akte. Voor een informele vereniging is niet uitgesloten dat deze een rechtsvordering inzake een overeenkomst met een bestuurder heeft (art. 2:131), of met een lid van een toezichthoudend orgaan (art. 2:149 nieuw).

Waar art. 2:50a verwijst naar art. 2:139 en art. 2:150 inzake aansprakelijkheid voor een onjuiste jaarrekening, is het wenselijk dit, of de verwijzing, op te nemen in art. 2:49 inzake de jaarrekeningplichtige vereniging. Dit verduidelijkt dat de aansprakelijkheid niet geldt voor kleine verenigingen die vallen onder art. 2:48, ongeacht of dergelijke kleine verenigingen statuten hebben die in een notariële akte zijn opgenomen. Kort gezegd, waar art. 2:49 voor jaarrekeningplichtigheid niet aankoopt bij het al dan niet in een notariële akte opgenomen zijn van de statuten, dient de aansprakelijkheid voor onjuiste jaarrekeningen dat ook niet te doen.

Art. 2:47a - overeenkomstige toepassing van art. 2:37 lid 7 is ongelukkig, het houdt in dat er een penningmeester van het toezichthoudend orgaan dient te worden aangewezen tenzij de statuten een andere regeling treffen.

Diverse

Wet op de formeel buitenlandse vennootschappen - artikel 4 van deze wet verwijst naar art. 2:248 BW.

Artikel 6 verwijst naar art. 2:249 BW.

Wet controle op rechtspersonen - art. 3 lid 1 sub b verwijst naar art. 2:248 BW.

Faillissementswet - artt. 212m, 213f, 249 en 43 Fw verwijzen naar art. 2:248 BW.